

Téma: **Dar nového narození** Vyprávíme podle: Jan 3,1-21

13.4.2008

3. neděle po Velikonocích

1. MOTIVAČNÍ UVEDENÍ

a) Pro všechny věkové skupiny; příběhu spíše znalé

Co víte o Nikodémovi? Co byste o něm sdělili někomu, kdo ho nezná? (Děti si možná vzpomenou na noční návštěvu - pak zdůrazněte, že přišel diskutovat o Písmu, a můžete navázat příběhy nečekaných možností či novým narozením - pak se můžete ptát, zda se člověk může narodit z vlastní vůle, atd.)

b) Pro starší školní věk; pro znalé

Vzpomenete si na nějakou biblickou postavu, které se v jejím životě stalo něco (už) neočekávaného? *Třeba Abraham a Sára - narodil se jim syn.* Vypadá to, jako „kde se vzalo, tu se vzalo“; je tu, co nikdo nečekal. Ale kdo to vytvořil, kdo tomu pomohl na svět? *Bůh.* Dnešní příběh bude o podobně nepředstavitelné věci - o novém narození. (Vzpomenete si, komu Ježíš řekl, že je třeba se znovu narodit?)

c) Pro spíše starší; spíše neznalé

„Uf. Včera jsem se při té bouračce znovu narodil!“ Slyšeli jste podobný výrok? Co asi znamená? *Mohl jsem být mrtvý, ale nejsem. Mám novou možnost, další šanci... Je to dar.* (Pokuste se děti upozornit na to, že mnoho věcí v našem životě - život sám - je dar, že se nemůžeme postarat o to, abychom ho měli. Motivace vám pomůže ukázat, že nové narození z vody a Ducha je především dar.)

2. POZNÁMKY K TEXTU A JEHO KATECHETICKÉMU VYUŽITÍ

Rozhovor Ježíše s Nikodémem je - pro Janovo evangelium typický - jaksi „mimochoďný“, jeden se ptá, druhý na první pohled odpovídá na něco jiného. Při bližším pohledu je téma stále přítomné, pohybujeme se v jakýchsi kruzích kolem něj. Nikodémovi se dostane odpovědi, a to hlubší a zásadnější, než očekával.

- **Nikodém** je členem židovské rady, Sanhedrinu, tedy kapacita, vážený člověk na předním místě. Farizej k tomu - je znalcem Písma a jde mu o jádro věci, nejen o povrchní plnění Zákona. Příkladně na Nikodémovi je, že se nebojí zeptat a ne nechá se odradit tím, že něco nechápe.

- **Přichází v noci** - snad měl strach, aby ho někdo nepoznal a neudal, ale mnohem zajímavější výklad říká, že přichází po setmění, tzn. na začátku nového dne, aby s Ježíšem debatoval nad Písmem. Přestože přichází ve tmě, přichází, směřuje ke světlu (srov. v. 21). Nikodéma nepředstavujeme dětem jako strašpytle - možná nebyl vzorem hrdinství, ale zastal se Ježíšova práva na spravedlivý proces (J 7,50) a s Josem z Arimatie Ježíše důstojně pohřbili (J 19,39). Nikodém přichází k Ježíši se skutečným zájmem, nikoliv ho pokoušet.

Nikodém přichází v době velikonočních svátků, kdy mnozí viděli Ježíše a jeho mocné činy a uvěřili v něj (J 2,23). I Nikodém opatrně **vysslovuje své mínění o Ježíši** - jsi učitel poslaný od Boha.

- Ježíš odpovídá zdánlivě bez souvislosti - jako by chtěl Nikodéma vykolejit z jeho dosavadního uvažování. **Nenarodil se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.** Pro království Boží potřebujete být na světě nějak jinak. Nejde o to narodit se podruhé stejně, ale začít radikálně znovu. Obraz narození má veliký náboj - je to něco, co si člověk nezpůsobí sám, není příčinou této události, je však v jejím středu, bytostně se ho to týká. - Narození je i obrazem čistoty, začátku, otevřených možností. Podmínečná ormulace (nenarodil-li se) svádí k tomu vnímat výrok tak, že své nové narození můžeme způsobit sami. Řecké slovo anóthen znamená stejně tak „znovu“ jako „shůry“ - nové narození je něco z jiné dimenze, je to „akce shora“, v žádném případě to není náš výkon. Je to dar. Ve vyprávění se můžeme pokusit přeromulovat výrok „nenarodil-li se...“, nemůžeme...“ pozitivně - např.: Boží království uvidíš, Nikodéme, jen novými očima, tak novými a jinými - jako by ses celý znovu narodil... atp.

Nikodém reaguje na přirozené rovině: „narodit se podruhé“ je nemožné. Ježíš svou odpovědí rozvíjí předchozí: jinakse narodit znamená narodit se z vody a z Ducha, nikoliv z pozemské matky. Jsou tu **jiné možnosti - z Boží dílny**, které jsou reálné, přítomné, ač je možná nechápeme a neumíme je přesně popsat, stejně jako vítr, který slyšíme a cítíme, ale je pro nás neuchopitelný a o jeho proudění máme pramalé vědomosti. Bůh je ve svém jednání **překvapivý**, v jeho režii se dějí věci (už) nečekané (to je možno dětem ukázat na zástupu svědků: připomenout bezdětné Abrahama a Sáru, podvodníka Jáкова, Mojžíše, který neměl vůbec žít, atd.).

- **Voda a Duch** - to nás odkazuje ke křtu, ale varujeme se zjednodušení typu: kdo není pokřtěn, nemůže do království Božího. Jinak, znovu, může začít člověk jen tak, že přijme dar víry. Naše víra má počátek mimo nás - v Duchu Božím (on je tím hybatelem, dechem, který je těžko zachytitelný). Ale naše víra se nás týká; nejedná se tu o nás bez nás - na to nás upozorňuje právě voda. Ta také hraje roli v zásadním biblickém příběhu o exodu skrz vody moře: projít skrz vodu musel každý sám za sebe, ale všichni jen díky Bohu.

Nikodém je s další otázkou opět trochu pozadu: Dobře, chápu, že se člověk má znovu narodit, ale jak se to může stát? Ježíš nejdříve trochu ironicky upozorní na to, že Nikodém by se přece měl vyznat v Božích věcech, v Písmu. (Jsi učitel Písma a ještě před chvílí (v. 2) jsi mi tady říkal, že víš, kdo jsem, a teď nevíš, na co narážím?)

- Naproti tomu Ježíš skutečně ví, o čem mluví - „*mluvíme o tom, co známe, a svědčíme o tom, co jsme viděli*“. Ježíš je nejen znalec Písma, „učitel od Pánaboha“, on je **Synem člověka**, tou postavou, které je podle svědectví proroka Daniele od Hospodina předána moc, sláva a království (Da 7,13). Vzápětí je použit další titul - **Syn Boží**; Ježíšova blízkost Bohu Otci je nesmírná: díváte-li se na Ježíše, vidíte Boží tvář; vidíte to, co Bůh chce, o co mu jde. Z toho také vyplývá, že je možno mu věřit, v něj věřit - a není to modloslužba. Nevěříme jen nějakému schopnějšímu člověku, ale Božímu Synu. Nebojte se zdůraznit, že Ježíš je víc než schopný učitel; pokuste se Kristovy tituly - Syn Boží, Syn člověka - spojit s příběhem, obrazem, dějem, slovesem - tak aby promluvívaly a nezůstaly jen mrtvým církevním souslovím.

Ježíš použije ilustraci ze 4. knihy Mojžíšovy, 21. kapitoly. Mojžíš tam na Hospodinův pokyn vytvoří **bronzového hada jako záchranu**, jako znamení Hospodinova příklonu i k těm, kdo reptali a nevěřili. Tak je to nyní se Synem člověka - Synem Božím - Ježíšem: i on bude vyvýšen, aby každý, kdo v něj složí důvěru, byl zachráněn. Dívat se na nějakou sošku hada a věřit, že ten pohled mě uzdraví, je stejně „divné“, jako se obracet k Ježíši. Ježíš to Nikodémovi připomíná proto, aby si uvědomil, že Bůh takto jednat může.

- **Vyvýšení** v slovníku evangelisty Jana v sobě spojuje ukřižování i vzkříšení. Pro Jana je to tak neodmyslitelně spojeno, že již v kříži vidí Boží triumf. Zároveň ale také říká, že tento triumf obsahuje bolest - nezahyne nikdo, kdo v něj věří, ale Ježíš sám bude vydán na smrt.

- Tím je dáno, jaká je **mise Syna Božího na světě: nikoliv soud, nýbrž záchrana**. Verše 14-21 je možno dobře pochopit právě v souvislosti s příběhem Mojžíše a bronzového hada (Nu 21). Izraelci byli všichni štípáni jedovatými hady, protože všichni reptali a nevěřili - ale kdo se spolehl na to, že Bůh ho chce zachránit, přežil. Kdo nevěřil nebo komu to připadalo jako bláhosť, ten zemřel - svůj soud si nad svým životem vyslovil sám. Stejně tak i ten, kdo sice vidí světlo, ale radši žije ve tmě.

3. FORMULACE TÉMATU

Nikodémovi se otevírá nový obzor. Pro Boží království není třeba větších znalostí nebo velkolepých znamení, je však třeba se znovu narodit. Tu nepředstavitelnou změnu s námi dělá Bůh sám. Probouzí v nás víru. Poslal k nám svého Syna Ježíše, na kte-

rého se můžeme spolehnout a kterému můžeme věřit, protože on nás chce zachránit - dovést do Boží blízkosti v jeho království.

ÚSKALÍ TEXTU, TÉMATU A LINIE PŘÍBĚHU

- Problémem může být **nedějovost příběhu** a jeho poměrně náročná stavba a teologická zahuštěnost. Využijte - stejně jako Ježíš - **odkazů na starozákonní příběhy** i toho, že je děti znají, a na jejich pozadí ukazujte Boží jednání s lidmi. Bůh povolal lidi, kteří byli v koncích; udělal „něco“ z těch, o kterých už nikdo nevěřil, že by z nich něco mohlo být. Takto se rodí víra: člověk dá víc na to, co slíbí a udělá Pán Bůh, než na to, co dokáže udělat sám. Ježíšova „role“ je zas velmi dobře ilustrována na příběhu s Mojžíšovým hadem.

- **Termínu „znovuzrození“** se ve vyprávění raději vyhněte, zvláště tam, kde se objevuje v každodenním slovníku („Jsi znovuzrozen?“). Jde nám především o to, aby byl dětem přiblížen obsah tohoto slova i jeho šíře, a ne aby ho propříště užívaly s přílišnou lehkostí, která nadto jeho význam často zužuje.

- Pro předškolní a nejmladší děti se nebojte z příběhu vybrat jen část (viz dále).

OSNOVA VYPRÁVĚNÍ

- I. Nikodém obdivovat velké znamení
- II. Nikodém vykolejen Ježíšem - nové narození?
- III. Nikodém odporuje - a je přesvědčován o Bohu nemožných možnostech
- IV. Sami víru vymyslet nedokážeme - ta se rodí jedině z vody a Ducha
- V. S vírou pohlédnout na Ježíše

Pro hodně malé (třileté) děti:

Pro malé děti je příběh složitý. Vyzdvihněte proto poselství v. 16 („Tak Bůh miloval svět.“), například:

Za Ježíšem přišel člověk jménem Nikodém, byl učený. Zajímalo ho, kdo vlastně Ježíš je. Chválil Ježíše, kolik toho zná. Ale Ježíš mu řekl, že důležitější je láska. A hlavně láska Boží. Bůh má rád svůj svět. Stará se o něj. Má rád každého. Nechce, aby se někomu něco zlého stalo. Ježíš říká: Proto jsem přišel - aby to s nikým nedopadlo špatně. To je můj úkol. To vyrizují lidem a to teď říkám i tobě. Věř mi.

Případně můžeme připomenout dětem jejich křest a jednoduše jeho význam (patříme Bohu, má nás rád) - nejlépe s fotografiemi nebo s prohlídkou křtelnice nebo křtící konvičky.

Pro předškolní:

Nikodém obdivuje Ježíše. Ježíš mu odpovídá - neobdivuj učnost, záranky, kolik lidí za mnou přichází. To není důležité. Ale věř, že Bůh dělá pro lidi velké věci. Jak to? Vzpomeň si na příběhy: kolik věcí Bůh slíbil a jak je také splnil. Byly to věci, které lidé považovali za nemožné, a Pán Bůh to přece učinil. (Některé z nich si s dětmi připomeňme.) I my se můžeme spolehnout na Boha a na to, co slibuje. A to je víra. Tu víru nemáme sami ze sebe. Bůh nám ji dává. Víra se v nás narodí, když posloucháme příběhy z bible, a také příběh o Ježíši. Kdo mu věří, ten se neztratí, i kdyby zabloudil. Bůh každého miluje a má pro něj nový život.

Pro nižší školní věk zjednodušeně formou rozhovoru

Pro nižší školní věk je také možné soustředit se na verše 14-17 a podat obsah formou rozhovoru mezi Ježíšem a Nikodémem.

N: Mistře, víme, že jsi přišel od Boha. Nikdo nedokáže to co ty. Ale proč jsi přišel? Já vím, jistě jsi nám přišel povědět, že bychom se měli polepšit.

J: Nepřišel jsem, abych vám vykládal, jak jste hříšní, co všechno děláte špatně a že to s vámi nedopadne dobře. Přišel jsem vám říct, i když děláte moc chyb, že vás má Pán Bůh stále rád. Právě to byste měli poznat ze všeho, co dělám.

N: Tak se tedy musíme víc snažit, musíme být ještě horlivější a poslušnější, abychom si Boží lásku zasloužili...

J: Ale vůbec ne. Pán Bůh se rozhodl, že vás od zlého vysvobodí jinak. On to nejdůležitější světil mně. Poslal mě k vám, abych vás zachránil.

N: Jak ty nás můžeš zachránit?

J: Vzpomínáš, jak to bylo s tím hadem na poušti?

N: Myslíš tehdy, když Izraelci jenom reptali a jak na ně tehdy přišli jedovatí hadi? Tehdy Bůh Mojžíšovi přikázal, aby na vysokou tyč upevnil sošku hada, a kdo z uštknutých Izraelců na tohoto hada pohlédl, byl zachráněn, zůstal naživu.

J: Ano, a právě tak k vám Pán Bůh poslal mne. Ve mně je záchrana. Kdo hledí na mne, kdo ode mne čeká pomoc, kdo ve mne věří, ten bude zachráněn.

N: Co tedy máme dělat?

J: Spoléhat na mne, držet se mne, prostě věřit.

N: Věřit, není to málo? Ty myslíš, že když v tebe lidé budou věřit, že to stačí?

J: Opravdově věřit, to není málo. Uvěřit ve mne, to se s člověkem stane taková změna, jako kdyby se znovu narodil.

N: Ale to přece není možné!

J: U Pána Boha je to možné. On může udělat i to, co lidé považují za nemožné. A víra, to není jen lidská věc, víra je v první řadě Boží dar! - Proto jsem přišel, tento úkol mi Bůh dal. Ne abych lidem ukazoval, jak jste špatní, ale abych je od zla vysvobodil. Přišel jsem, abych vás zachránil (spasil).

Možná se děti zeptají, jak to bylo s Nikodémem dál. To nevíme. Můžeme však zmínit Nikodémovu přímlovu za Ježíše (J 7,50) i jeho aktivní účast na Ježíšově pohřbu (J 19,39).

6.A) K PRÁCI S PRACOVNÍM LISTEM

Co už o Nikodémovi vím

pravděpodobně nic, proto možno doplnit až po vyprávění

Co nám zpívá na naší cestu víry

Viz Písně.

Kde se jeho písnička ozývá v bibli

Všude tam, kde se díky Bohu začíná znovu a nově (např. zmíněné příběhy SZ, Ježíšova uzdravení, obrácení apoštola Pavla, atd.)

V prologu Janova evangelia - můžete se staršími dětmi text přečíst - se mluví o světle osvětlujícím temnotu, o jiném narození z Boha. Zkuste text vnímat jako radostnou píseň těch, kdo v Ježíši uviděli světlo svého života (mohl si ji zpívat i Nikodém).

Moje okénko

Jaký obrázek se bude hodit: Můžete najít např. obrázky (dospělých) křtěnců nebo otka z vlastního křtu.

Co mě v příběhu oslovilo? Za co bych chtěl prosit

Větší děti mohou samy něco napsat. Krátkou prosbu mohou děti vytvořit jednotlivě nebo ve skupince. Společně pak můžete náměty přečíst a mluvit o nich a také se společně pomodlit.

6. B) K PRÁCI S POSTAVIČKAMI

Vybranou postavičku Nikodéma můžete nalepit na černý papír - přichází v noci.

6. C) TIP NA AKCI

Vyrobte si malé pexeso na silnějším papíru se symboly z vyprávění, nebo s obrázky odkazujícími na SZ příběhy, které jste si připomněli. Pokud se vám jich nepodaří vymyslet dostatečný počet, udělejte zbylé kartičky jen „matoucí“ - může na nich být „tma“; ty se pak sbírají, pokud jsou v jednom tahu otočeny dvě, ale nepočítají se jako bod. Příklady symbolů: had, Duch (symbol holubice), voda, světlo (svíce), Mojžíš v ošatce, smějící se Sára, atd. Pokud myslíte, že děti vaše malůvky nepoznají, popište je titulky. Při hraní můžete příběhy ještě opakovat.

6. D) PODNĚTY K ROZHOVORU

- Je ve vašem sboru či okolí člověk, kterého setkání s Ježíšem změnilo či měnilo, proměňuje jeho každodenní život? Mohl by vám o tom vyprávět? Můžete něco takového vyprávět vy?
- Zažili jste nějaký křest? Svůj? Někoho jiného? Jak to vypadá? Připomínáte si někdy svůj křest? Zažili jste někdy bohoslužbu, při které se připomínal křest (obnova křtu)?
- Kde se bere víra? A čím se povzbuzuje, podporuje?

7. LITURGICKÝ RÁMEC

Vstupní verš: Zj 21,5

Ten, který seděl na trůnu, řekl: „Hle, všechno tvořím nové.“

Písně:

Jak se rodí víra? Nevím!

Pan učitel Nikodém si nevzpomněl!

Písničku se učí zpívat

o lásce, která zástup víry utváří.

(nápěv Marie má dítě, S 181)

Bože, jenž jsi v nebesích (EZ 378); Prosba (D 675, S 278); Není lepší na tom světě (D 611, BTS 8); Dej mi, Pane, víru (S 44); Bud' sláva Bohu (D 604); Díky (D 638, S 45)

Čtení: J 3, 1-5 (příp. celý oddíl 3,1-21)

8. VYPRÁVĚNÍ**I. NIKODÉM OBDIVOVATEL VELKÝCH ZNAMENÍ**

Jednou navečer přišel za Ježíšem muž, který se jmenoval Nikodém. Byl to velký znalec Písma a také členžidovské rady. Prostě vážený člověk. Přišel za Ježíšem, aby spolu mluvili nad biblí a o Bohu. Svou řeč začal Nikodém s velkým obdivem: „Viděl jsem, co všechno děláš - jak kážeš, čemu rozumíš, jak moudře mluvíš, jaká znamení a zázraky se kolem tebe dějí! S tebou je jistě Bůh. Určitě je blízko Boží království.“

II. NIKODÉM VYKOLEJEN JEŽÍŠEM - NOVÉ NAROZENÍ?

Ježíš mu odpoví: „Myslíš si, že to hlavní je v té slávě? A v popularitě? V zázracích? Mýlíš se. Je třeba, Nikodéme, aby ses na to všechno díval úplně jinýma očima.“ Nikodémovi možná táhne hlavou - jiné oči, kde je vezmu? Nebo nějaké brýle? Ale Ježíš ho překvapí ještě víc, když pokračuje: „Abys uviděl Boží království, to se musíš úplně jinak narodit. Potřebuješ dar nebeského narození.“

III. NIKODÉM ODPORUJE - A JE PŘESVĚDČOVÁN O BOHU NEMOŽNÝCH MOŽNOSTÍ

Nikodém se zarazí. Nejde mu to do hlavy. Jak se může někdo znovu narodit? To je stejná hloupost, jako kdyby měl někdo dva pupíky. Znovu, na stará kolena? Stát se znovu tím prťavým miminkem? Nikodém nepřestává vrtět hlavou. „Jak se tohle může stát?“

Ježíš říká: „Nevíš? Zní to překvapivě, že? Nemožně. Ale protože jsi učitel Izraele, (Nikodém si v tu chvíli připadal jako poslední propadlík) a bibli znáš, dovol, abych ti připomněl, kolik nových a naprosto nečekaných věcí se už stalo...“ A Nikodém vzpomíná, kolikrát Bůh zavolal ty, kdo už byli na konci, nebony, o kterých se říkalo, že z nich už nic nebude, od kterých už nikdo nic nečekal... Abraham a Sára, Jákob, Mojžíš, Chana, Zachariáš a Alžběta... No ano, vždyť třeba Izák, nebo Samuel, nebo Jan Křtitel - ti se nenarodili, protože to chtěli a zařídili lidé - ale protože to chtěl Bůh! Bylo to docela nečekané, ale ti lidé tomu věřili, že to Pán Bůh přeci zmůže. Hm, anebo tomu ani už nevěřili (jako třeba Sára, co se hořce smála). Ale přece, přesto - Boží zaslíbení se naplnilo.

IV. SAMI VÍRU VYMYSLIT NEDOKÁŽEME - TA SE RODÍ JEDINĚ Z VODY A DUCHA

Tak se rodí víra - když lidé spolehnou na to, co jim Bůh slibuje. Když Boží slovo vezmou jako bernouminci a dají na ně, i když se to zdá být nemožné. A nespolehají tolik na to, co dokážou udělat nebo zařídit sami. Jenže kde takovou víru vzít? Aby se v nás víra narodila, to nedokážeme sami. (Stejně tak jak nemůžeme ovlivnit, jestli jsme se narodili.)

Ježíš chtěl, aby se taková víra narodila i v Nikodémovi; taková víra, co spoléhá na Boha. Proto mu řekl: „Je nutné se narodit z vody a Ducha.“ Zní to divně, ale není to tak těžké pochopit. Budeme opět vzpomínat. Kde se vypráví o vodě a novém počátku? Vodou přeci přešli Izraelci z otroctví do svobody - a začali úplně znova. Boží Duch to způsobil, že tu nebyla už tupá beznaděj, ale nová naděje. Oni pak tou vodou skutečně prošli, a to byl pro ně nový začátek.

Proto i my si vyprávíme stále znova příběhy o Izraeli, a o Ježíši - aby se i v nás narodila víra. A taky prosíme, a to často slýcháte v kostele v modlitbě nebo v písni, o Ducha svatého, abychom při tom vyprávění (třeba o Izraeli nebo o Ježíši) zaslechli a věřili, že se to všechno vypráví pro nás, aby se víra narodila v nás, abychom se znovu narodili. Abychom se i my spolehli na Boha a na to, co nám slibuje.

V. S VÍROU POHLÉDNOUT NA JEŽÍŠE

Potom Ježíš Nikodémovi připomněl ještě jeden příběh: Jak tenkrát Izraelci táhli

do zaslíbené země a vlastně se jim už moc táhnout nechtělo, a tak se zastavovali, pořád jen reptali a Mojžíšovi nadávali, kamje to zavedl. A jednou málem všichni pomřeli, protože všechny, kdo se zastavovali, štípali jedovatí hadi. Tak doplatili na své reptání. Pán Bůh ale nechtěl, aby zahynuli, a tak Mojžíšovi přikázal, aby udělal tako-vého zvláštního bronzového hada a připevnil ho na vysokou tyč. Když se pak uštknutý člověk podíval natoho hada, nezemřel, ale uzdravil se a mohl žít dál.

Nikodém pokyvuje hlavou a možná si myslí, proč mu to Ježíš vykládá. Hned to však uslyší: Ježíš mu řekne: „Právě tak je to s vírou, která se v tobě díky Bohu narodila. Kdo se dívá na mne a věří ve mne, ten nezahyne. Stejně jako kdysi ti Izraelci, když byli pro své hříchy na pokraji smrti, mohli pohlédnout nabronzového hada a byli zachráněni. Právě tak kdo se dívá na mě a věří ve mě, kdo poslouchá můj příběh od začátku až do konce, až ke kříži a ještě dál, kdo to všechno bere vážně a spoléhá na mne a čeká moji pomoc

- ten taky nezahyne. Neztratí se, i kdyby bloudil, i kdyby mu hrozila záhuba, třeba kvůli různému reptání a zlovolnostem. Bůh mu odpustí. Kvůli mně. Dá mu nový život, může začít znovu. Znova se narodí."

9. MODLITBA

Bože, díky, že nás překvapuješ - spousta věcí se zdá nemožných, ale ty splníš, co jsi slíbil. Děkujeme za tvého Syna Ježíše, díky kterému víme, že nás miluješ a že nás zachráníš. Buď v našem životě vždycky naším světlem. Amen